

Il-principju tal- ugwaljanza jista' jigi integrat fl-Intelligenza Artificjali?

Greta Attard u Bernard Montebello

L-Ugwaljanza u Diskriminazzjoni

L-Ugwaljanza f' Malta

L-ugwaljanza fl-impjieg tipproteġi n-nies minn diskriminazzjoni bbażata fuq l-età, sess, tqala, stat matrimonjali, razza/origini etnika, kulur, religjon, dizabilità, opinjoni politika, sħubija għal Trade union u orjentazzjoni sesswali.

X'mhix I-Intelligenza Artificjali?

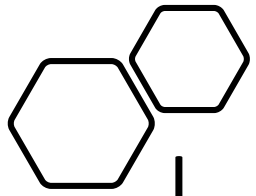
Intelligenza

- L-AI mhix similari għal intelligenza umana, dan għax l-intelligenza umana kapaċi toħroġ; tifforoma u toħloq ideat godda u kreativi mill-esperjenzi emozzjonali u kif ukoll mill-esperjenzi tal-passat.
- Kull deċiżjoni li tittieħed minn AI, hemm struzzjonijiet mogħtija minn umani, hi x'inhil t-teknoloġija.

L-AI u l-futur

- L-AI hija kapaci titghallem mill-affarijiet li huma mgħoti lilha. Mingħajr ebda interferenza ta' uman, l-AI mhix kapaci tevolvi ħilijiet u ideat godda.
- Lil hinn mir-robots li naraw tal-fantaxjenza, l-AI huwa programm tal-kompjuter li għandu għerf bizzejjed li jlesti kompiti li tipikament jeħtieġu analiżi minn umani.
- Għal daqstant l-AI hija tip ta' teknoloġija li ħa tassisti lill-umani.

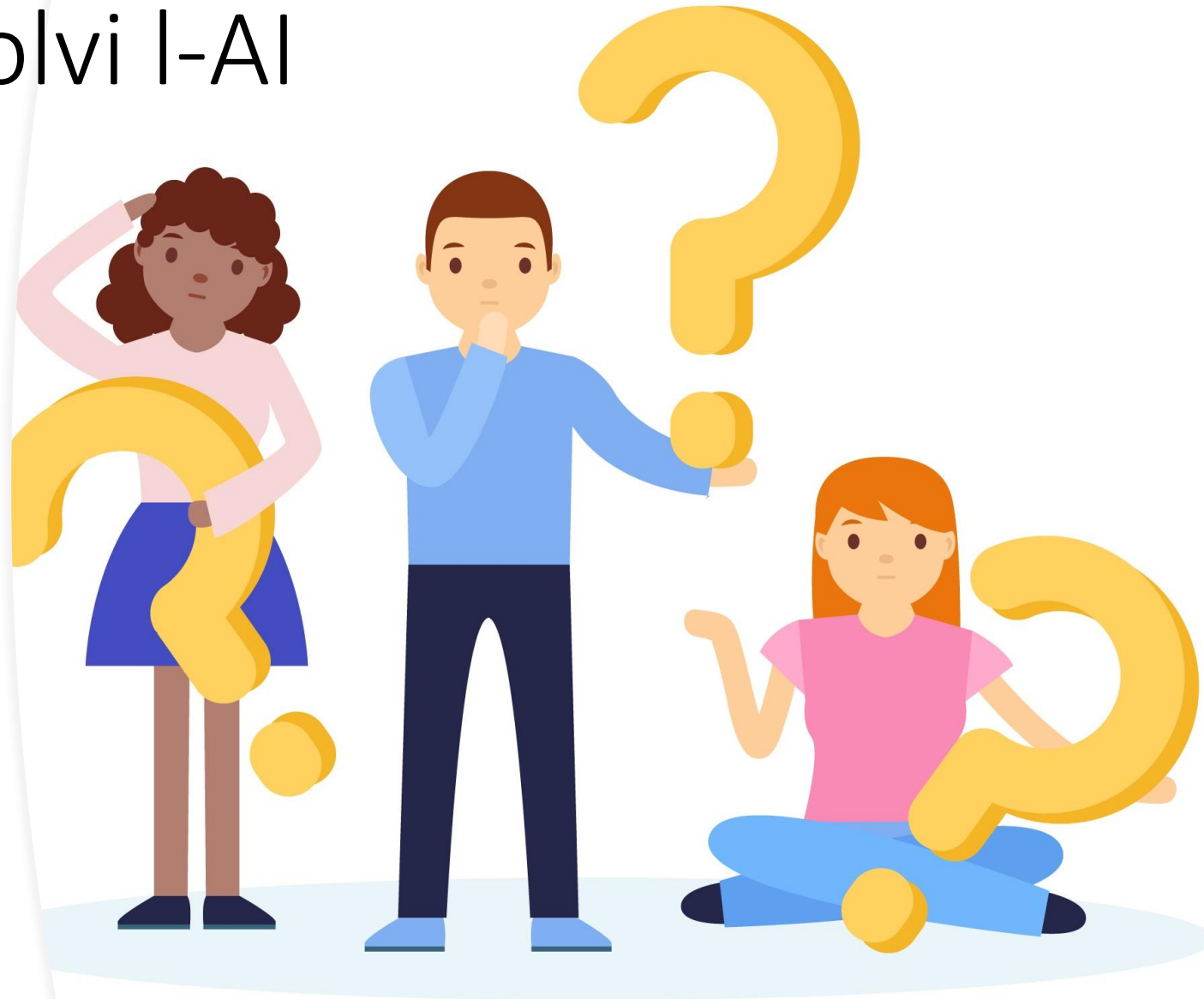
L-AI qiegħda hemm biex tghinek

L-AI mhix kapaċi is-solvi problemi kbar, bħal faqar jew tibdil fil-kliema, pero hi kapaċi tassisti permezz ta' mezzi ta' analizi ta' tbassir (predictive analysis) kif ukoll bl-algoritmi matematiċi.

Problemi li tista' jsolvi l-AI

- *Real Estate*
 - Is-soluzzjonijiet tal-AI jistgħu jintużaw biex itejbu r-rekomandazzjonijiet lill-utent fuq *l-websites*.
- *Turiżmu*
 - L-AI jista' jgħin billi jagħti rekomandazzjonijiet fuq postijiet li wieħed jista' jmur skont id-domanda.
- *Manifattura*
 - L-AI hija kapaci tgħin f'monitoraġġ hu f'manitenzjoni privenattiva.

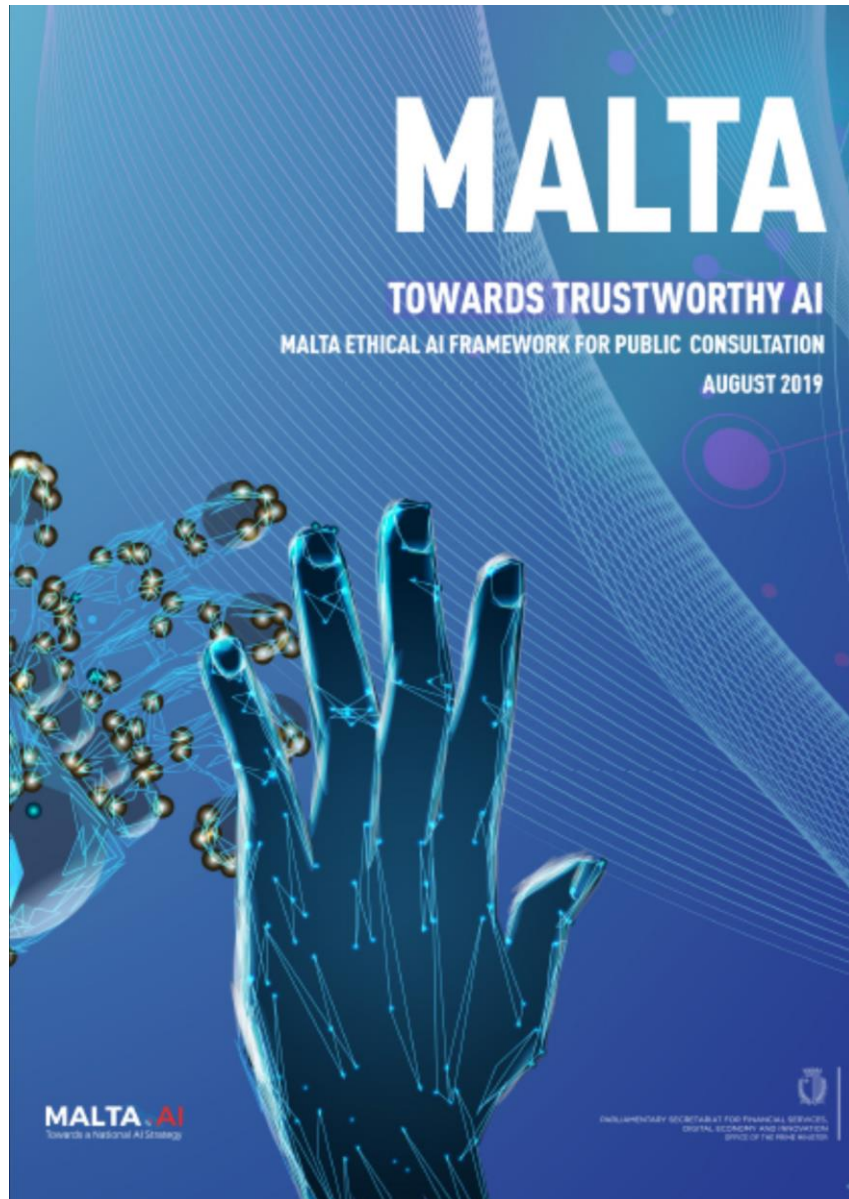

L-Istrategija tal-
Intelligenza
Artificjali u l-
Qafas Etiku

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta

F'Awwissu tal-2019, Malta ppubblikat abbozz tal-AI fuq il-Qafas Etiku, lejn AI affidabbli, li għandu l-għan li jistabbilixxi sett ta' principji gwida kif ukoll Prattiki ta' Governanza u Kontroll fuq AI.

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta jistabbilixxi erba' principji biex tkun stabbilita AI ta' min jafdha, li jaħdmu id f'id mal-Etika tal-AI f'HLEG tal-Kummissjoni Ewropea

Awtonomija tal-bniedem

Prevenzjoni tal-ħsara

Ġustizzja

Spjegabbiltà

Kif il-principju tal-
ugwaljanza jista' jigi
integrat fl-Intelligenza
Artificjali?

L-Ugwaljanza u L-AI

Il-principji tal-ugwaljanza bejn is-sessi u oħrajn, jistgħu jigu integrati fis-sistemi teknoloġiki billi dejjem nirreferu għall-*Qafas Etiku tal-AI* biex jigi żgurat li r-rekwiżiti kollha jigu rrispettati.

Ġustizzja u imparzjalita'

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta

B'hekk nassiguraw li l-AI

- ma ikunx preġudizzjuż jew ingust
- ikun aċċessibili
- ikollu disinn universali li jista' jiġi applikat
- ikun jinkludi parteċipazzjoni tal-partijiet interessati kollha qabel ma sistema tiġi imfassla.

Aġenzija tal-Bniedem

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta

B'hekk nassiguraw li l-AI:

- tirrispetta drittijiet fundamentali
- aġenzija tal-bniedem
- dejjem tkun ta' assistenza' għal bnedmin u tkun taħt superviżjoni minnhom ukoll

Well Being

Il-Qafas Etiku tal-AI ta' Malta

B'hekk nassiguraw li l-AI:

- huwa sostenibli
- favur l-ambjent
- ma jhallix impatt soċjali
- li jkun tajjeb għas-soċjetà u d-demokrazija

MDIA
Malta Digital Innovation Authority

MDIA u I-program taċ-Ċertifikati tal-
Intelligenza Artificjali

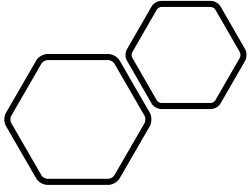
L-Program taċ- Ċertifikati

- Dan l-program huwa wieħed li qed jkun imħares mill-awtorita' fuq bażi volontarja.
- L-għan ta' din ċ-ċertifikazzjoni hija biex tagħti serħan l-moħħ lill-individwi, dan għaliex iktar ma jgħaddi ż-żmien iktar qed nafdaw it-teknoloġija.

Arrangamenti ta' Teknologija Innovattiva (ITA)

- ITA hija *software* li f'dan l-każ għandha x'taqsam mal-Intelligenza Artifiċjali.
- L-AI hija rikonoxxuta mill-awtorita' bħala ITA meta tikkonsisti minn logika ibazzata fuq dawn l-funzjonijiet:
 - L-abilita' li tuża' t-tagħlim mogħtija sabiex tkun tista' tagħmel xogħol speċifiku li tasal għal skop partikolari.
 - tista' tevolvi, tadatta jew toħrog riżultati partikolari skont l-interpretazzjoni u l-ipproċessar tad-data

Grazzi

